

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

Кафедра «Транспортні технології»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ТРАНСПОРТНЕ ПРАВО»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НАПРЯМУ
ПІДГОТОВКИ 6.070101 «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
(АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ)» СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І УПРАВЛІННЯ НА ТРАНСПОРТІ
(АВТОМОБІЛЬНОМУ)» ТА
«ОРГАНІЗАЦІЯ І РЕГУЛЮВАННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ»)**

16/85 – 2012 – 03

Горлівка – 2012

УДК 656.13 + 656.039 (07)

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Транспортне право» (для студентів заочної форми навчання напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» спеціальностей «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)» та «Організація і регулювання дорожнього руху») [Електронний ресурс] / Укладачі: А.В. Куниця, М.С. Виноградов. – Електрон. дані. – Горлівка: ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 RAM; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

Наведено тематичний план дисципліни «Транспортне право», перелік питань для контролю знань, порядок виконання та оформлення контрольної роботи, питання для виконання контрольної роботи та перелік посилань.

Укладачі:

Куниця А. В., д.т.н., проф.
Виноградов М. С., к.т.н., доц.

Відповідальний за випуск:

Куниця А. В., д.т.н., проф.

Рецензент:

Сокирко В. М., к.т.н., доц.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
1 Тематичний план.....	6
1.1 Лекційні заняття.....	6
1.2 Практичні заняття.....	13
2 Перелік питань для контролю знань.....	14
3 Контрольна робота і методичні вказівки до її виконання.....	18
3.1 Порядок виконання та оформлення контрольної роботи.....	18
3.2 Питання для виконання контрольної роботи.....	19
3.3 Практичні завдання для виконання контрольної роботи.....	22
Перелік посилань.....	33

Загальні положення

Дисципліна «Транспортне право» відноситься до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки. В умовах інтенсивного розвитку ринкової економіки в Україні виникає необхідність у всебічному вивченні основ транспортних відносин. Тому, відповідно галузевого стандарту вищої освіти, дисципліна «Транспортне право» є обов'язковою для бакалаврів в напрямку підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)».

Транспортний комплекс України це великий сектор народного господарства, який забезпечує потреби економіки країни й населення в перевезеннях і впливає на ефективність виробництва і якість життя народу. Тому, вдосконалювання державного регулювання діяльності транспорту – одне з найважливіших напрямків правової реформи сьогоденного дня, а знання транспортного законодавства – обов'язкова умова для майбутнього бакалавра за напрямом підготовки «Транспортні технології».

Транспортне право – сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають у зв'язку з організацією й діяльністю транспортних підприємств, відносини між транспортними підприємствами і їх численною клієнтурою, а також між самими підприємствами як одного, так і різних видів транспорту.

У сучасних умовах проведення економічної реформи в Україні істотного значення набуває вдосконалення роботи транспорту. У той же час, забезпечити якісне обслуговування пасажирів, своєчасну доставку вантажів, раціональне використання рухомого складу й скорочення транспортних витрат можна тільки на основі регулювання прав і обов'язків всіх учасників транспортного процесу.

Метою вивчення дисципліни «Транспортне право» є ознайомлення студентів з правовими нормами, на базі яких здійснюється транспортна діяльність на Україні. Особливу увагу варто приділити різноманітності видів транспортних засобів і договорів перевезення на сучасному етапі розвитку суспільства й держави.

Успішне засвоєння цієї дисципліни вимагає від студентів глибоких знань з дисципліни «Основи права» і з дисциплін, безпосередньо пов'язаних з обраною спеціальністю – «Основи теорії транспортного процесу й систем», «Вантажні перевезення», «Пасажирські перевезення» та інших.

Складність транспортних відносин визначає характерну рису транспортного законодавства – його комплексний характер. Воно охоплює правові норми, які регулюють організацію перевезень, транспортування, транспортно-експедиційне обслуговування та інші. У транспортне законодавство України також входять норми, які стосуються регулювання

відносин, пов'язаних з експлуатацією рухомого складу транспорту. Комплексний характер транспортного законодавства завжди необхідно приймати до уваги в практичній діяльності. Таким чином, головне завдання дисципліни – формування бази знань, необхідної для розуміння правових закономірностей транспортного процесу.

Завдання методичних вказівок полягає в тому, щоб надати допомогу студентам-заочникам в організації самостійної підготовки з дисципліни «Транспортне право» і виконанні контрольної роботи.

Студенти заочної форми навчання напряму підготовки 6.070101 спеціальностей «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)» та «Організація і регулювання дорожнього руху» вивчають дисципліну «Транспортне право» у VIII семестрі. Їм слід самостійно опрацювати матеріали оглядових лекцій, нормативно-правові акти та літературні джерела за питаннями кожної з тем, а також виконати одну контрольну роботу.

Під час екзаменаційної сесії студенти-заочники слухають лекції та виконують практичні заняття. Вивчення дисципліни закінчується контролем знань (екзаменом).

Зі студентами цієї форми навчання передбачене проведення індивідуальних консультацій, які проводяться згідно за графіком, визначеним кафедрою.

Методичні вказівки складені відповідно до робочої навчальної програми напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» спеціальностей «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)» та «Організація і регулювання дорожнього руху».

1 Тематичний план

1.1 Лекційні заняття

Мета проведення лекцій – надати студентам теоретичний матеріал, забезпечити засвоєння певного об'єму знань у тісному зв'язку з практикою.

Задачі проведення лекцій – показати нормативні акти, які забезпечують перевезення вантажів, пасажирів, багажу і пошти та виконання підприємницької діяльності.

В результаті вивчення лекційного матеріалу студенти повинні знати:

- структуру Міністерства інфраструктури України;
- порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності;
- порядок ліцензування транспортних послуг в Україні;
- порядок проведення сертифікації ДТЗ та послуг автомобільного транспорту;
- основні вимоги до транспортних засобів, що здійснюють міжнародні автомобільні перевезення;
- типові форми єдиної первинної транспортної документації для вантажних перевезень;
- порядок пред'явлення й розгляд претензій і позовів.

Теми і зміст лекцій з дисципліни «Транспортне право» наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Теми і зміст лекцій

№ п/п теми	Найменування теми	Обсяг лекцій, академ. годин	Обсяг самот. роботи, академ. годин	Література
1	2	3	4	5
1	Предмет і система транспортного права. Поняття та предмет транспортного права України. Система транспортного права.	1	8	1, с. 6 – 14; 2.
2	Транспортно-правові норми Поняття правової норми. Структура правової норми транспортного права. Класифікація правових норм за функціональними напрямками та предмету регулю-			

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5
	вання. Класифікація правових норм залежно від характеру приписання та границь дій. Способи викладу норми у статті та їх характеристика. Джерела транспортного права. Поняття й ознаки транспортних правовідносин. Структура транспортних правовідносин. Класифікація транспортних правовідносин за характером юридичних зв'язків між сторонами цих відносин.	1	10	1, с. 21 – 22, 25 – 31; 2.
3	Державне управління транспортом. Задачі державного управління на транспорті. Відносини підприємств транспорту загального користування з центральними і місцевими органами виконавчої влади.	0,5	8	2; 3; 4.
4	Правове положення транспортних підприємств. Автомобільний транспорт і його склад. Правоздатність автотранспортних підприємств. Права та обов'язки автотранспортних підприємств. Порядок здійснення державного контролю територіальними органами центрального органа виконавчої влади в області транспорту. Вимоги до персоналу автомобільного транспорту. Вимоги до транспортних засобів автомобільного транспорту. Поняття, мета і завдання сертифікації. Правила сертифікації послуг автомобільного транспорту. Порядок сертифікації послуг. Сертифікація транспорт-	1	10	1, с. 32 – 48; 2; 3; 5; 6.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5
	них засобів. Порядок проведення сертифікації нових дорожніх транспортних засобів. Порядок проведення сертифікації дорожніх транспортних засобів, які були у користуванні.			
5	Підприємницька діяльність на транспорті. Підприємництво в Україні. Поняття державної реєстрації підприємців. Порядок проведення державної реєстрації юридичних та фізичних осіб-підприємців. Державна реєстрація юридичних осіб-підприємців. Підстави для відмови в проведенні державної реєстрації юридичної особи. Державна реєстрація фізичних осіб-підприємців. Умови припинення державної реєстрації підприємницької діяльності юридичної особи. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності юридичної особи. Умови припинення державної реєстрації підприємницької діяльності фізичної особи. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи.	1	10	7; 8.
6	Ліцензування на автомобільному транспорті. Фактори, що обумовлюють необхідність ліцензування на автомобільному транспорті. Задача ліцензування на автомобільному транспорті. Ліцензування транспортних послуг. Порядок видачі ліцензій			

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5
	<p>суб'єктам господарської діяльності. Необхідний перелік документів для видачі ліцензій суб'єктам господарської діяльності. Переоформлення ліцензій. Підстави для анулювання ліцензії. Ліцензійна картка для виконання ліцензійних умов. Переоформлення та анулювання ліцензійних карток. Основні поняття договору лізингу. Умови договору лізингу. Поняття орендних відносин. Договір оренди і його структура. Відмінність оренди від лізингу.</p>	1	12	5; 9; 10; 11.
7	<p>Договір автомобільного перевезення вантажів. Загальне поняття договору на автомобільне перевезення вантажів. Юридичне значення договору на автомобільне перевезення вантажів. Види договорів на автомобільне перевезення вантажів. Форма договору. Поняття довгострокового договору на автомобільні перевезення вантажів. Значення довгострокового договору на автомобільні перевезення вантажів. Порядок укладання довгострокового договору на автомобільні перевезення вантажів. Заявка на автомобільні перевезення вантажів і її правове значення. Поняття разового договору на перевезення вантажів. Укладання разового договору на перевезення вантажів. Поняття і зміст договору автомобільного перевезення конкретного вантажу. Порядок укладання договору</p>	1	14	1, с. 73–93, 142 – 149; 12; 13; 17.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5
	автомобільного перевезення конкретного вантажу та його форма.			
8	Транспортна документація для перевезення вантажів автомобільним транспортом. Типові форми єдиної первинної транспортної документації і їхнє застосування. Етапи заповнення подорожніх листів типових форм № 1. Етапи заповнення подорожніх листів типових форм № 2. Етапи заповнення товарно-транспортної накладної типової форми N 1-ТН. Етапи заповнення талона замовника типової форми N 1-ТЗ.	0,5	4	14; 15.
9	Договір перевезення пасажирів і багажу. Види послуг, які надаються під час перевезення пасажирів. Документи на перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування. Особливості договору про перевезення пасажирів автомобільним транспортом. Основні права та обов'язки пасажирів. Основні права та обов'язки пасажирського перевізника. Основні права та обов'язки водія автобуса.	0,5	4	5; 13.
10	Договір перевезення пошти Організація перевезення пошти. Особливості організації використання автомобілів працівниками підприємств поштового зв'язку. Порядок укладання договорів на перевезення пошти автотранспортом. Порядок розрахунків за автоперевезення пошти. Права та обов'язки автотранспортних під-	0,5	6	13; 16.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5
	приємств при перевезенні пошти. Права та обов'язки підприємств поштового зв'язку при перевезенні пошти. Відповідальність автотранспортних підприємств і підприємств поштового зв'язку при перевезенні пошти.			
11	Договір перевезення в прямому змішаному сполученні. Поняття організації перевезень вантажів у прямому змішаному сполученні. Особливості організації перевезень вантажів у прямому змішаному сполученні. Порядок реалізації вантажів, що знаходяться в морських торговельних портах понад установлені терміни. Взаємини транспортних підприємств при передачі вантажу з одного виду транспорту на інший. Взаємна відповідальність транспортних підприємств при перевезеннях у змішаному сполученні.	1	10	1, с. 199 – 208; 13; 17.
12	Регулювання транспортно-експедиторської діяльності Загальна характеристика діяльності транспортних експедиторів. Державне регулювання транспортно-експедиторської діяльності. Види транспортно-експедиторських послуг. Договір про транспортно-експедиторську діяльність і його виконання. Права експедитора і клієнта. Обов'язки експедитора, клієнта та їх відповідальність. Довгострокові договори між ТЕП і АТП.	1	10	1, с. 209 – 245; 13; 17; 18.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5
13	<p>Регулювання діяльності транспорту в міжнародному сполученні. Регламентація міжнародних автомобільних перевезень в Європі. Регламентація міжнародних автомобільних перевезень в Україні. Дозволи на міжнародні автомобільні перевезення. Договір міжнародного перевезення вантажів. Права та обов'язки сторін при міжнародному перевезенні вантажу. Відповідальність сторін за договором міжнародного автомобільного перевезення вантажів. Вимоги до міжнародного перевізника. Документація при виконанні міжнародних перевезень. Вимоги до водіїв і автотранспортних засобів при міжнародних перевезеннях. Організація транспортного контролю міжнародних автомобільних перевезень. Відповідальність міжнародного перевізника.</p>	1	10	1, с. 258 – 276; 19.
14	<p>Пред'явлення й розгляд претензій і позовів. Поняття претензійного порядку та його значення. Відносини, на які поширюється претензійний порядок. Обов'язкові вимоги до претензійного порядку. Суб'єкти претензійних відносин. Вимоги, які пропонуються до оформлення претензій. Терміни пред'явлення претензій. Розгляд претензій автотранспортним підприємством. Стягнення заборгованості за пре-</p>	1	10	1, с. 287 – 292, 306 – 321; 13; 17; 20; 21.

Закінчення таблиці 1.1

1	2	3	4	5
	тензіями, які визнані. Пред'явлення претензії автотранспортними підприємствами до відправників вантажу (вантажодержувачам). Стягнення автотранспортними підприємствами майнових санкцій у безперечному порядку. оняття і значення позовної давнини. Види термінів позовної давнини і порядок їх зчислення. Перебіг терміну позовної давнини і пред'явлення позову. Розгляд спорів у судах.			
	Разом	12	126	

1.2 Практичні заняття

Мета проведення практичних занять – закріпити теоретичні знання одержані у лекційному курсі.

Задачі практичних занять – навчити студентів вирішувати правові задачі, які виникають у процесі виконання перевезень вантажів, пасажирів та пошти, юридично грамотно оформлювати транспортну документацію та використовувати правові норми та нормативні акти до вирішення задач.

В результаті виконання практичних занять студенти повинні вміти підготовлювати та складати правову документацію.

Під час екзаменаційної сесії студент-заочник повинен виконати три практичних заняття. Звіти з практичних занять необхідно оформлювати в окремих зошитах. Перелік практичних занять, які необхідно оформити й виконати, представлені у таблиці 1. 2. Зміст практичних занять наведено в окремих методичних вказівках [10].

Таблиця 1.2 – Перелік тем практичних занять

№ п/п	Найменування теми	Обсяг практичних занять, академ. годин	Обсяг самот. роботи, академ. годин
1	Ліцензування на транспорті	2	4
2	Договір автомобільного перевезення вантажів	4	8
3	Пред'явлення й розгляд претензій і позовів	2	4
Разом		8	16

2 Перелік питань для контролю знань

1. Поняття та предмет транспортного права України.
2. Система транспортного права.
3. Правове регулювання транспортного процесу.
4. Поняття правової норми.
5. Структура правової норми транспортного права.
6. Класифікація правових норм за функціональними напрямками та предмету регулювання.
7. Класифікація правових норм залежно від характеру приписання та границь дій.
8. Способи викладу норми у статті та їх характеристика.
9. Джерела транспортного права.
10. Поняття й ознаки транспортних правовідносин.
11. Структура транспортних правовідносин.
12. Класифікація транспортних правовідносин за характером юридичних зв'язків між сторонами цих відносин.
13. Задачі державного управління на транспорті.
14. Відносини підприємств транспорту загального користування з центральними і місцевими органами виконавчої влади.
15. Автомобільний транспорт і його склад.
16. Правоздатність автотранспортних підприємств.

17. Права та обов'язки автотранспортних підприємств.
18. Порядок здійснення державного контролю територіальними органами центрального органа виконавчої влади в області транспорту.
19. Вимоги до персоналу автомобільного транспорту.
20. Вимоги до транспортних засобів автомобільного транспорту.
21. Поняття, мета і завдання сертифікації.
22. Правила сертифікації послуг автомобільного транспорту.
23. Порядок сертифікації послуг.
24. Сертифікація транспортних засобів.
25. Порядок проведення сертифікації нових дорожніх транспортних засобів.
26. Порядок проведення сертифікації дорожніх транспортних засобів, які були у користуванні.
27. Підприємництво в Україні.
28. Поняття державної реєстрації підприємств.
29. Порядок проведення державної реєстрації юридичних та фізичних осіб-підприємців.
30. Державна реєстрація юридичних осіб-підприємців.
31. Підстави для відмови у проведенні державної реєстрації юридичної особи.
32. Державна реєстрація фізичних осіб-підприємців.
33. Умови припинення державної реєстрації підприємницької діяльності юридичної особи.
34. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності юридичної особи.
35. Умови припинення державної реєстрації підприємницької діяльності фізичної особи.
36. Порядок державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи.
37. Фактори, що обумовлюють необхідність ліцензування на автомобільному транспорті.
38. Задача ліцензування на автомобільному транспорті.
39. Ліцензування транспортних послуг.
40. Порядок видачі ліцензій суб'єктам господарської діяльності.
41. Необхідний перелік документів для видачі ліцензій суб'єктам господарської діяльності.
42. Переоформлення ліцензій.
43. Підстави для анулювання ліцензії.
44. Ліцензійна картка для виконання ліцензійних умов.
45. Переоформлення та анулювання ліцензійних карток.
46. Основні поняття договору лізингу.
47. Умови договору лізингу.

48. Поняття орендних відносин.
49. Договір оренди і його структура.
50. Відмінність оренди від лізингу.
51. Загальне поняття договору на автомобільне перевезення вантажів.
52. Юридичне значення договору на автомобільне перевезення вантажів.
53. Види договорів на автомобільне перевезення вантажів. Форма договору.
54. Поняття довгострокового договору на автомобільні перевезення вантажів.
55. Значення довгострокового договору на автомобільні перевезення вантажів.
56. Порядок укладання довгострокового договору на автомобільні перевезення вантажів.
57. Заявка й її правове значення.
58. Поняття разового договору на перевезення вантажів.
59. Укладання разового договору на перевезення вантажів.
60. Поняття і зміст договору автомобільного перевезення конкретного вантажу.
61. Порядок укладення договору автомобільного перевезення конкретного вантажу та його форма.
62. Типові форми єдиної первинної транспортної документації й їхнє застосування.
63. Етапи заповнення подорожніх листів типових форм № 1.
64. Етапи заповнення подорожніх листів типових форм № 2.
65. Етапи заповнення товарно-транспортної накладної типової форми N 1-ТН.
66. Етапи заповнення талона замовника типової форми N 1-ТЗ.
67. Види послуг, які надаються під час перевезення пасажирів.
68. Документи на перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування.
69. Особливості договору про перевезення пасажирів автомобільним транспортом.
70. Основні права та обов'язки пасажирів.
71. Основні права та обов'язки пасажирського перевізника.
72. Основні права та обов'язки водія автобуса.
73. Організація перевезення пошти.
74. Особливості організації використання автомобілів працівниками підприємств поштового зв'язку.
75. Порядок укладання договорів на перевезення пошти автотранспортом.
76. Порядок розрахунків за автоперевезення пошти.

77. Права та обов'язки автотранспортних підприємств при перевезенні пошти.
78. Права та обов'язки підприємств поштового зв'язку при перевезенні пошти.
79. Відповідальність автотранспортних підприємств і підприємств поштового зв'язку при перевезенні пошти.
80. Поняття організації перевезень вантажів у прямому змішаному сполученні.
81. Особливості організації перевезень вантажів у прямому змішаному сполученні.
82. Порядок реалізації вантажів, що знаходяться в морських торговельних портах понад установлені терміни.
83. Взаємини транспортних підприємств при передачі вантажу з одного виду транспорту на іншій.
84. Взаємна відповідальність транспортних підприємств при перевезеннях у змішаному сполученні.
85. Загальна характеристика діяльності транспортних експедиторів.
86. Державне регулювання транспортно-експедиторської діяльності.
87. Види транспортно-експедиторських послуг.
88. Договір про транспортно-експедиторську діяльність і його виконання.
89. Права експедитора і клієнта.
90. Обов'язки експедитора, клієнта та їх відповідальність.
91. Довгострокові договори між ТЕП і АТП.
92. Регламентація міжнародних автомобільних перевезень у Європі.
93. Регламентація міжнародних автомобільних перевезень в Україні.
94. Дозволи на міжнародні автомобільні перевезення.
95. Договір міжнародного перевезення вантажів.
96. Права та обов'язки сторін при міжнародному перевезенні вантажу.
97. Відповідальність сторін за договором міжнародного автомобільного перевезення вантажів.
98. Вимоги до міжнародного перевізника.
99. Документація при виконанні міжнародних перевезень.
100. Вимоги до водіїв і автотранспортних засобів при міжнародних перевезеннях.
101. Організація транспортного контролю міжнародних автомобільних перевезень. Відповідальність міжнародного перевізника.
102. Поняття і значення позовної давнини.
103. Види термінів позовної давнини і порядок їх зчислення.
104. Перебіг терміну позовної давнини і пред'явлення позову.
105. Розгляд спорів у судах.

3 Контрольна робота і методичні вказівки до її виконання

3.1 Порядок виконання та оформлення контрольної роботи

Виконання та оформлення контрольної роботи є творчими процесами, що дозволяє поглибити й узагальнити знання, отримані при вивченні дисципліни «Транспортне право», а також дозволить:

- закріпити теоретичний матеріал, використовуючи його при аналізі конкретних сучасних транспортних правовідносин під час перевезення вантажів, пасажирів та пошти;

- навчити студентів вирішувати правові завдання, що виникають у процесі виконання перевезень вантажів, пасажирів та пошти;

- надати студентам навички юридично грамотно скласти документацію, пов'язану з перевезенням вантажів, пасажирів та пошти;

- навчити студентів творчо використовувати правові норми й нормативні акти при виконанні контрольної роботи.

У процесі виконання контрольної роботи студенти заочної форми навчання повинні показати вміння аналізувати конкретні правові взаємини, що виникають під час перевезення вантажів, пасажирів та пошти, вирішувати правові ситуації, а також скласти правову документацію для виконання перевезень.

Перш ніж приступати до виконання контрольної роботи, необхідно вивчити матеріал з дисципліни «Транспортне право». Потім, маючи досить чітке подання про розділ дисципліни й після знайомства з кожним поставленим у завданні питанням, необхідно вивчити спеціальну літературу. Це дозволить дати відповіді на поставлені питання й виконати практичні завдання у контрольній роботі.

Контрольна робота складається із чотирьох пунктів, які включають: два теоретичних питання й два практичних завдання.

Робота виконується письмово на листах форми А4. Зміст питання (див. стор. 19 – 23) і практичного завдання (див. стор. 22 – 32) писати перед відповіддю на нього. Сторінки нумеруються. Наприкінці виконаної роботи студенти повинні навести список використаної літератури.

При виборі варіанта для виконання контрольної роботи студент користується таблицею 3.1 і шифром залікової книжки. Таблиця вибору завдання складається з горизонтальних і вертикальних граф, позначених цифрами від 0 до 9. У горизонтальній графі перебуває передостання цифра залікової книжки, а у вертикальній – остання цифра. На перетинанні цих граф перебувають номери двох питань і двох практичних завдань, на які потрібно дати письмову відповідь.

3.2 Питання для виконання контрольної роботи

1. Що розуміється під автотранспортними правовідносинами?
2. Значення правового регулювання діяльності автомобільного транспорту.
3. На прикладі показати дію правової норми, яка містить приписання загального характеру.
4. На прикладі охарактеризувати структуру правової норми.
5. На прикладі показати дію юридичного факту.
6. На прикладах діючих правових норм показати норми в залежності від характеру приписання.
7. На прикладі показати різницю між нормативним актом і правовою нормою.
8. На прикладах показати в чому виражається взаємний зв'язок і співвідношення нормативних актів.
9. Що розуміється під дією нормативних актів у часі, у просторі й по колу осіб? Показати на прикладах діючих нормативних актів.
10. Що означає термін «Зворотна чинність закону»?
11. Показати на прикладах виконання функцій Міністерством інфраструктури України.
12. На прикладах показати яким образом Міністерство інфраструктури вирішує свої основні завдання.
13. У чому виражається правоздатність підприємств автомобільного транспорту?
14. Формування й використання майна автотранспортного підприємства.
15. Показати на прикладах здійснення принципів підприємницької діяльності.
16. У чому виражається воля й обмеження в здійсненні підприємницької діяльності?
17. Порядок подачі заяв суб'єктами підприємницької діяльності на одержання ліцензії для здійснення перевезень пасажирів і вантажів.
18. Порядок розгляду заяви на видачу ліцензії суб'єктам підприємницької діяльності для здійснення перевезень пасажирів і вантажів.
19. Які відмінності між ліцензією й ліцензійною карткою для здійснення перевезень пасажирів і вантажів? Які відомості вони містять?
20. Державне регулювання підприємництва.
21. Яким чином здійснюється розробка розкладу руху автотранспорту з поштою?
22. Порядок подачі суб'єктами підприємницької діяльності заяв на одержання ліцензій для здійснення реалізації транспортних засобів, що підлягають реєстрації й обліку в органах внутрішніх справ.

Таблиця 3.1 – Варіанти завдання до контрольної роботи

		Передостання цифра шифру залікової книжки									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Остання цифра шифру залікової книжки	1	1, 30, 76, 106	10, 31, 61, 96	2, 29, 85, 105	32, 11, 62, 97	3, 28, 84, 104	12, 33, 63, 98	4, 27, 83, 103	13, 34, 64, 99	5, 26, 82, 102	14, 35, 65, 100
	2	15, 36, 66, 101	6, 41, 81, 101	16, 37, 67, 102	7, 42, 80, 100	17, 38, 68, 103	8, 43, 79, 99	18, 39, 69, 104	9, 44, 78, 98	19, 40, 70, 105	10, 45, 77, 97
	3	11, 46, 76, 96	20, 41, 71, 106	12, 48, 75, 95	21, 42, 72, 105	13, 47, 74, 94	22, 43, 73, 104	14, 48, 73, 94	23, 44, 74, 103	15, 49, 72, 92	24, 45, 75, 102
	4	25, 46, 76, 101	16, 50, 71, 91	26, 47, 77, 100	17, 51, 70, 90	27, 48, 78, 99	18, 52, 69, 89	28, 49, 79, 98	19, 53, 68, 88	29, 50, 80, 97	20, 54, 67, 87
	5	21, 55, 66, 86	30, 51, 81, 106	22, 56, 65, 96	9, 52, 82, 105	23, 57, 64, 95	8, 53, 83, 104	24, 58, 63, 94	7, 54, 84, 103	25, 59, 62, 93	6, 55, 85, 102
	6	5, 56, 85, 101	26, 56, 61, 92	4, 57, 62, 100	27, 57, 76, 91	3, 58, 63, 99	28, 58, 85, 90	2, 59, 64, 98	29, 59, 84, 89	1, 60, 65, 97	30, 60, 83, 88
	7	25, 60, 82, 96	1, 55, 67, 87	24, 59, 81, 95	2, 54, 68, 86	23, 58, 80, 94	3, 53, 69, 87	22, 57, 79, 93	4, 52, 70, 88	21, 56, 78, 92	5, 51, 66, 89
	8	6, 50, 72, 91	20, 50, 77, 90	7, 49, 73, 90	19, 54, 76, 91	8, 48, 71, 89	18, 53, 75, 92	7, 47, 76, 88	17, 52, 74, 93	10, 46, 75, 87	16, 51, 73, 94
	9	15, 50, 72, 86	11, 45, 77, 95	14, 49, 71, 87	12, 44, 78, 96	13, 48, 70, 88	13, 43, 79, 97	12, 47, 69, 89	14, 42, 80, 98	11, 45, 68, 90	15, 41, 81, 99
	0	16, 40, 82, 91	10, 44, 67, 100	17, 39, 83, 92	9, 43, 66, 101	18, 38, 84, 93	8, 42, 65, 102	19, 37, 85, 94	7, 41, 64, 103	20, 36, 80, 95	6, 40, 63, 104

23. Види діяльності на автомобільному транспорті, що підлягають ліцензуванню.

24. Порядок розгляду заяв на видачу ліцензій суб'єктам підприємницької діяльності для здійснення реалізації транспортних засобів, що підлягають реєстрації й обліку в органах внутрішніх справ.

25. На прикладі показати яким чином здійснюється сублізинг.

26. Яким образом проводиться державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності? Показати на прикладах.

27. На прикладах розглянути випадки перереєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

28. Порядок заповнення бланка ліцензії для здійснення перевезень пасажирів і вантажів.

29. Супроводження та обмін пошти з підприємствами поштового зв'язку на автотранспортних маршрутах.

30. Відмінність оренди від лізингу.

31. Порядок укладання договору оренди.

32. Юридичне значення договору перевезення вантажів автотранспортом.

33. На прикладах показати дію ознак, які характеризують централізовані перевезення.

34. Які бувають види централізованих перевезень вантажів? Показати на прикладах.

35. Відповідальність сторін під час перевезення багажу. Розглянути на прикладах.

36. Відповідальність сторін при перевезенні пошти. Розглянути на прикладах.

37. Взаємна відповідальність транспортних підприємств та організацій при змішаних перевезеннях. Розглянути на прикладах.

38. На прикладі розглянути порядок вилучення й реалізації вантажів, що перебувають у морських і торговельних портах понад установлені строки.

39. Відповідальність щодо зобов'язань при транспортно-експедиторському обслуговуванні. Розглянути на прикладах.

40. Що передбачає державна підтримка транспортно-експедиторської діяльності.

41. Правове значення договору міжнародного перевезення вантажів.

42. Правові особливості договору міжнародного перевезення вантажів.

43. Нормативні акти, що регламентують міжнародні автомобільні перевезення.

44. Яким транспортним підприємствам може бути наданий статус національного перевізника?

45. Оформлення та видача дозволів на поїздку по територіях іноземних держав при виконанні перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні.

46. Основні вимоги до транспортних засобів, призначених для міжнародних автомобільних перевезень вантажів.

47. Яким чином здійснюються перевезення пошти у контейнерах?

48. Яким чином здійснюються перевезення пошти в автобусах?

49. Яким чином вирішується спор при здійсненні міжнародних перевезень?

50. Форма та зміст позовної заяви.

51. Вимоги щодо її змісту позовної заяви.

52. Право на звернення до господарського суду.

53. Сторони і треті особи в господарському процесі, їх права та обов'язки.

54. Види строків позовної давнини й порядок їх обчислення.

55. Які існують підстави для призупинення й перерви строків позовної давнини?

56. З якого моменту починається закінчення строку позовної давнини при здійсненні міжнародних перевезень?

57. З якого моменту починається закінчення строку позовної давнини при здійсненні національних перевезень.

58. Порядок розгляду господарських спорів господарськими судами.

59. Порядок ведення засідання господарського суду.

60. Розгляд господарських спорів третейськими судами.

3.3 Практичні завдання для виконання контрольної роботи

61. Оформити реєстраційну картку суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи. Вихідні дані прийняти самостійно.

62. Оформити реєстраційну картку суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи. Вихідні дані прийняти самостійно.

63. Оформити свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи. Вихідні дані прийняти самостійно.

64. Оформити свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи. Вихідні дані прийняти самостійно.

65. Оформити заяву на видачу ліцензії для здійснення перевезень вантажів і пасажирів автомобільним транспортом. Вихідні дані прийняти самостійно.

66. Оформити ліцензію на здійснення перевезень вантажів і пасажирів автомобільним транспортом. Вихідні дані прийняти самостійно.

67. Оформити ліцензійну картку на здійснення перевезень вантажів і пасажирів автомобільним транспортом. Вихідні дані прийняти самостійно.

68. Скласти проект договору оренди автомобіля. Вихідні дані прийняти самостійно.

69. Скласти проект договору перевезення вантажів автомобільним транспортом. Вихідні дані прийняти самостійно.

70. Скласти супровідний лист до проекту договору перевезення вантажів. Вихідні дані прийняти самостійно.

71. Скласти протокол розбіжностей за договором перевезення вантажів автомобільним транспортом. Вихідні дані прийняти самостійно.

72. Скласти супровідний лист до договору перевезення вантажів. Вихідні дані прийняти самостійно.

73. Скласти протокол узгодження розбіжностей за річним договором. Вихідні дані прийняти самостійно.

74. Скласти проект разового договору на перевезення вантажів автотранспортом. Вихідні дані прийняти самостійно.

75. Скласти заявку на перевезення вантажів автотранспортом. Вихідні дані прийняти самостійно.

76. Скласти угоду про розірвання договору. Вихідні дані прийняти самостійно.

77. Скласти проект договору на виконання транспортно-експедиторських операцій. Вихідні дані прийняти самостійно.

78. Скласти проект «контракт-заявка» відповідно до представленого контракту на здійснення міжнародних перевезень вантажів. Вихідні дані прийняти самостійно.

79. Скласти позовну заяву про стягнення неустойки за прострочення доставки вантажу. Вихідні дані прийняти самостійно.

80. Скласти позовну заяву про стягнення вартості недопоставленої продукції. Вихідні дані прийняти самостійно.

81. Скласти позовну заяву про відшкодування збитків, а також стягнення неустойки, викликаних нестачею або поставкою неякісної продукції (товару). Вихідні дані прийняти самостійно.

82. Скласти позовну заяву про стягнення вартості нестачі вантажу. Вихідні дані прийняти самостійно.

83. Скласти позовну заяву про стягнення штрафу й збитків за поставку недоброякісної продукції (товару). Вихідні дані прийняти самостійно.

84. Скласти позовну заяву про стягнення штрафу за прострочення повернення (неповернення) тари. Вихідні дані прийняти самостійно.

85. Скласти відкликання на позовну заяву. Вихідні дані прийняти самостійно.

86. При укладанні річного договору на перевезення вантажів

автотранспортом між АТП і відправником вантажу виникли наступні розбіжності:

а) відправник вантажу відмовився підписувати проект річного договору, спрямований йому АТП, припускаючи, що всі питання перевезення вантажів можуть бути вирішені відповідно до плану перевезень, який затверджений у встановленому порядку. Наполягаючи на підписанні річного договору, АТП указує на те, що безпосередньо із плану перевезень вантажів зобов'язання з подачі рухомого складу й пред'явлень до перевезення вантажу не виникає;

б) АТП не тільки наполягало на укладанні річного договору на перевезення вантажів, але й попередило відправника вантажу, що надалі воно буде наполягати на затвердженні місячних планів і визначенні декадних планових завдань на перевезення вантажів на перший місяць кварталу. Заперечуючи проти такої вимоги, відправник вантажу заявив, що хоча ці вимоги АТП і відповідають Типовому річному договору на перевезення вантажів, але вони не є обов'язковими для сторін.

У якому порядку і як слід вирішувати виниклі розбіжності?

87. Об'єднання «Плодоовоч» здійснювало перевезення своєї продукції торгівельним об'єднанням «Дніпроплодоовоч» і «Полтавплодоовоч» на автомобілях Дніпропетровського й Полтавського автомобільних підприємств протягом декількох років. Об'єднання «Плодоовоч» звернулося із пропозицією до названих АТП укласти спеціальний договір на перевезення його продукції у 2012 р. У проекті договору об'єднання вважало за необхідне вказати наступні головні умови: кількість підлягаючого перевезенню вантажу, строки його пред'явлення до перевезення, строки відправлення вантажу, відповідальність кожної зі сторін за невиконання умов договору. Крім того, об'єднання наполягало на включенні наступних додаткових умов: перевезення його продукції буде здійснюватися переважно перед іншими вантажами, у супроводі представника об'єднання. Перевізник погодився зберегти в проекті договору лише основні умови. Що ж стосується додаткових, то, на думку перевізника, їх включення в текст договору суперечило б транспортному законодавству.

Ким і як повинні бути вирішені розбіжності сторін?

88. Фабрикою відповідно до договору перевезення був відправлений вантаж – лляне волокно. Перевезення здійснювалося у змішаному залізнично-автомобільному сполученні. До станції Романово вантаж перевозився по залізниці за пломбами відправника вантажу. При передачі вантажу на автомобільний транспорт на станції Романово автоколону вимогала укласти з нею самостійний договір, оскільки була встановлена недостача вантажу на 15 кг проти ваги, зазначеного в супровідних

документах. Представники залізниці заявили, що вони не вповноважені укладати такий договір, тому що самі виступають у якості перевізника. Що ж стосується недостачі, то по цьому факту слід скласти комерційний акт. Автоколона запропонувала викликати представника відправника вантажу й укласти з ним договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Однак останній відмовився з'явитися в Романово для укладання договору, указавши, що договір перевезення укладений із залізницею.

Чи правомірно вимога автоколони при обставинах, які склалися? Обґрунтуйте свою відповідь.

89. Обласне транспортно-експедиторське агентство уклало договір з архітектурним Управлінням області про виконання допоміжних операцій, пов'язаних з перевезенням вантажів: оформленням накладних на вантаж, що відправляється, здійсненням розрахунків зі станцією залізниці за перевезення, доставкою вантажу на станцію відправлення й зі станції призначення. У березні 2011 р на товарну станцію прибули вагони з вантажем для Управління. Залізниця повідомила про це вантажоодержувача й зажадала негайно вивантажити вагони й вивезти вантаж зі станції, щоб звільнити під'їзні колії для вантажів, що прибувають на станцію для інших вантажоодержувачів. Архітектурне Управління відмовилося вивозити вантаж, який прибув на його адресу, заявивши, що за договором на транспортно-експедиторське обслуговування це повинне зробити транспортно-експедиторське агентство. Останнє здійснило розвантаження й вивізло вантаж, який прибув, але з настанням установлених строків.

Які права та обов'язки сторін за договором на транспортно-експедиторське обслуговування? Які права та обов'язки Управління й агентства?

90. ВАТ «Харківський фарфоровий завод» поставило магазину «Темп» фарфоровий посуд у коробках. Вантаж доставлений Харківським автотранспортним підприємством у справному фургоні за справними пломбами відправника, відбитки на яких відповідали даним товарно-транспортній накладній. У ній зазначені також кількість місць вантажу і його маса. Після прибуття фургона одержувач вимагав від водія здати вантаж з перевіркою його стану й кількості місць. У результаті були встановлені: а) недостача 5 коробок; б) чутність бою порцеляни в 10 коробках; в) відсутність кріплення коробок у фургоні й нещільне укладання.

Від перегляду коробок, у яких чутний бій, водій відмовився. Про результат перевірки одержувач зробив відповідний запис у товарно-транспортній накладній. Водій не підписав її й обмежився оцінкою в накладній про здачу фургона зі справними пломбами відправника.

Дайте правову оцінку діям сторін у процесі приймання вантажу одержувачем.

91. При укладанні річного договору на перевезення вантажів автомобільним транспортом між АТП і відправником вантажу виникли розбіжності за умовами договору. АТП включило в проект наступні умови:

а) відправник вантажу відповідає за всі наслідки неправильного навантаження вантажу, у тому числі за ушкодження перевізних засобів і безпека перевезення. Відправник вантажу не погоджувався із цією умовою, оскільки згідно Правил перевезень вантажів їх навантаження на автомобіль проводиться під спостереженням водія автопідприємства;

б) АТП звільняється від відповідальності за неподання перевізних засобів, якщо за рішенням компетентних органів автотранспортні засоби будуть притягнуті до виконання державних завдань. Відправник вантажу вказував на незаконність і цього рішення.

У свою чергу відправник вантажу наполягав на включення в договір наступних умов:

а) АТП відшкодовує відправникові вантажу збитки, викликані простроченням доставки вантажів одержувачам;

б) відправник вантажу не відповідає за не пред'явлення вантажу до перевезення, якщо він попередить про цей АТП за дві години до подачі перевізних засобів. Проти цих умов заперечувало АТП.

Як повинен бути вирішений цей спір?

92. Одна комерційна організація передала іншій у користування автокран. При передачі кран видимих дефектів не мав, однак з договору випливало, що кран уже був до цього у використанні. У процесі експлуатації кран упав і зашкодив легковий автомобіль, що перебував на стоянці. Причиною аварії з'явилися зношені механізми крана, а також порушення кранівником правил техніки безпеки. Орендар відшкодував заподіяний власникові автомобіля збиток і, у свою чергу, зажадав в орендодавця відповідної компенсації. Орендодавець заперечував проти цього, посилаючись на наявність провини орендаря, яка виключає його відповідальність. До того ж, на думку орендодавця, оскільки в договорі оренди не був визначений розмір орендної плати, його взагалі слід визнати неукладеним або застосувати правила про договір безплатного користування (позички).

Вирішити цю справу. Чи зміниться рішення, якщо в договорі оренди взагалі не було згадування про якість крана?

93. ЗАТ «Аерон» одержало вантаж з недостачею, у зв'язку із чим звернулося до АТП й відправника вантажу з позовом про стягнення вартості

відсутнього місця встаткування, доставленого за накладною. До позовної заяви були прикладені:

- а) накладна з оцінкою про видачу вантажу;
- б) акт приймання встаткування за кількістю;
- в) комерційний акт про відсутність місця встаткування.
- г) претензія до АТП про стягнення вартості відсутнього місця встаткування.

Яке рішення повинен прийняти господарський суд?

94. Виробниче об'єднання гальванічних джерел струму поставило ВАТ "Донецький завод підйомно-навантажувального встаткування" акумулятори. Вантаж доставлений на бортовому автомобілі Горловським автотранспортним підприємством ЗАТ «ГАТП-6». У товарно-транспортній накладній була зазначена кількість акумуляторів і їх маса.

Після прибуття вантажу й здачі його перевізником установлені недостача двох і бій п'яти акумуляторів. На думку водія, бій відбувся через недостатність прокладного матеріалу (стружки) між акумуляторами, а недостача – внаслідок помилки в підрахунку при навантаженні. Одержувач стверджував, що причиною бою з'явилася відсутність на автомобілі спеціальних пристосувань для перевезення акумуляторів. Так, дошки, що розділяють нижній і верхній яруси, не зчленувалися з бортами кузова; акумулятори, розташовані у верхньому ярусі, не мали твердого кріплення.

Як повинен бути вирішений цей спір?

95. Підприємець Зуєв В.С. уклав договір із Сумською базою ВАТ «Сумскнафтогаз» на перевезення працівників і вантажів бази належним йому автомобільним транспортом. У вересні – грудні 2010 р. база не сплатила вартість послуг, зроблених Зуєвим. У зв'язку з цим він звернувся в господарський суд міста Суми з позовом до ВАТ «Сумскнафтогаз» про стягнення 10 тис. грн. заборгованості за зроблені у вересні – грудні 2010 р. автотранспортні послуги й 2 тис. 250 грн. відсотків за користування чужими коштами.

Чи регулюються взаємини між підприємцем В. С. Зуєвим і Сумською базою ВАТ «Сумскнафтогаз» Статутом автомобільного транспорту? Яке рішення повинен прийняти господарський суд?

96. Товариство з обмеженою відповідальністю «Автобаза № 6» уклало з акціонерним товариством «Лекало» договір оренди вантажного автомобіля з водієм. При цьому в ролі водія виступав індивідуальний підприємець Краснов, що уклав з автобазою договір про надання послуг з водіння автомобіля. В один із рейсів, під час якого перевозилася коштовна аудіоапаратура й вантаж супроводжував експедитор орендаря, Краснов,

виконуючи вказівку експедитора, поїхав коротким, але більш небезпечним маршрутом. При цьому він заперечував проти такого маршруту. По дорозі на одній з небезпечних ділянок зламалася вісь автомобіля. Автомобіль перевернувся й зашкодив значну частину вантажу.

Акціонерне товариство звернулося до суду з позовом до автобази й зажадало відшкодування всіх заподіяних аварією збитків. Воно посилалося на те, що автобаза не виконала свого обов'язку про забезпечення нормальної та безпечної експлуатації автомобіля. Автобаза заперечувала проти цього, посилаючись на те, що водій попереджав експедитора про небезпеку обраного маршруту, і, у свою чергу, зажадала відшкодування видатків, пов'язаних із забезпеченням схоронності вантажу після аварії.

Яке рішення повинен винести суд? У чому різниця між керуванням транспортним засобом і його технічною експлуатацією, з одного боку, і комерційною експлуатацією – з іншого?

97. Акціонерне товариство «Марс» здало в оренду товариству з обмеженою відповідальністю «Анубіс» автомобіль «Volvo S 40» строком на три роки із правом викупу. Причому було домовлено, що кожний черговий орендний платіж (у твердій сумі) є одночасно й викупним. По закінченню строку договору орендар міг внести додатковий викупний платіж, який дорівнює сумі чергового орендного платежу, і із цього моменту придбати автомобіль у свою власність.

Через два роки «Анубіс» став банкрутом, і в процесі його примусової ліквідації було поставлено питання про повернення викупних платежів. Акціонерне товариство «Марс» заперечувало проти цього, вважаючи, що право викупу виникає в орендаря тільки після закінчення строку договору, а значить немає необхідності повертати орендні платежі. Крім того, у договорі оренди є положення про те, що якщо договір буде достроково розірваний з ініціативи орендодавця через порушення, допущені орендарем, право викупу припиняється без якої-небудь компенсації.

Як повинен бути вирішений спір? Чи ставиться даний договір до договорів лізингу?

98. Акціонерне товариство «Вест», що є лізинговою компанією, уклало договір лізингу з товариством з обмеженою відповідальністю «Трансформер». Згідно із зазначеним договором «Вест» повинен був придбати в заводу «Електра» силову установку й передати «Трансформеру». Вибір продавця зробив лізингоодержувач. При цьому лізингодавець повністю звільнявся від відповідальності за невиконання продавцем вимог, що впливають із договору купівлі-продажу. Акціонерне товариство «Вест» уклало договір купівлі-продажу, однак не попередило продавця про те, що майно здобувається для конкретного орендаря. Силова установка була у

встановлений строк передана «Трансформеру», однак у межах гарантійного строку зламалася. Лізингоодержувач звернувся до продавця з вимогою про заміну силової установки на справну, однак одержав відмову, засновану на тому, що продавець не був сповіщений про договір лізингу й тому не зв'язаний з його умовами. Тоді орендар звернувся до лізингодавця з вимогою про розірвання договору й стягнення збитків.

Як слід вирішити цей спір? Чи зміниться рішення, якщо вибір продавця був здійснений лізингодавцем?

99. Об'єднання «Плодоовоч» (м. Херсон) відвантажило на адресу ЗАТ «Природа» (м. Донецьк) два вагони винограду й вагон яблук. Вантаж був завантажений і опломбований відправником. Строк доставки вантажу встановлено 2 дні, строк транспортабельності 5 днів. Вантаж прибув у Донецьк із простроченням доставки у дві доби в справних вагонах, але на вагоні з яблуками була пломба станції «Харков – Товарний». У зв'язку із простроченням доставки був складений комерційний акт, у якому, крім прострочення доставки, відзначене псування винограду й недостача двох ящиків яблук.

ЗАТ «Природа» пред'явило претензію до Управління Харківської залізниці про стягнення штрафу за прострочення доставки вантажу, а також вартості зіпсованого й відсутнього вантажу.

Залізниця претензію відхилила, вказавши у відповіді, що:

1) прострочення в доставці вантажу відбулося з провини ст. Херсон (Херсонської залізниці), яка затримала відправлення вантажу на дві доби, а потім вона й повинна нести відповідальність;

2) за псування вантажу залізниця не відповідає, тому що вантаж, хоча й прибув з порушенням строку доставки, але в межах строку його транспортабельності, зазначеного відправником вантажу;

3) за втрату двох ящиків яблук залізниця також не відповідає, тому що, по-перше, вантаж був завантажений відправником, а по-друге, за вагою недостача вантажу не перевищує встановленої норми його природних втрат.

ЗАТ «Природа» звернулося з позовом в господарський суд.

Яке рішення повинне бути прийнято за даним спором?

100. У супермаркет «Амстор» перевізником АТП 11458 був доставлений швидкопсувний вантаж – полуниця. Через несприятливі умови він був доставлений із простроченням більш двох діб. Внаслідок цього ягоди повністю згнили, і вантажоодержувач – супермаркет «Амстор» відмовився від його одержання. Одночасно вантажоодержувач зажадав від перевізника складання комерційного акту, але той, посилаючись на відсутність своєї провини, наполягав на прийманні вантажу.

Яким чином повинна бути вирішена дана ситуація?

101. Відповідно до довгострокового договору на організацію перевезень і декадних заявок відправника вантажу – об'єднання «Апатит» – Мурманське відділення Жовтневої залізниці повинне було подати об'єднанню для перевезення вантажів у квітні 300 вагонів (рівними партіями подекадно). Відділення дороги, маючи у своєму розпорядженні дані про наявність в Об'єднання великої кількості добутої руди, що підлягає перевезенню, подало в першу декаду замість 100 вагонів – 120 вагонів у порядку згущення подачі. Об'єднання, завантаживши 100 вагонів, від завантаження 20 вагонів відмовилося, нічим не мотивуючи свою відмову. У другу декаду замість 100 вагонів дорога подала 80 вагонів, а в третю – відповідно до заявки відправника вантажу 100 вагонів. Об'єднання «Апатит» позивало проти Мурманського відділення дороги про стягнення штрафу за невиконання заявки на перевезення – неподання в другу декаду 20 вагонів. Заперечуючи проти позову, відділення дороги вказувало, що вимога відправника вантажу не обґрунтована тому, що в другу декаду було подано 80 вагонів з обліком поданих, але не завантажених відправником 20 вагонів у першу декаду. Крім того, у цілому за місяць було відвантажено 300 вагонів. Отже, загальний обсяг перевезень виконаний. У свою чергу відділення дороги позивало проти об'єднання «Апатит» про стягнення штрафу за недовантаження 20 вагонів у першу декаду й збитків, викликаних простоям вагонів із цієї причини. Крім того, відділення вважало, що позов повинен пред'являтися не до Відділення, а до Управління залізниці, що є суб'єктом правовідносин з перевезення вантажів.

Розберіть доводи сторін і виріште суперечку по суті.

102. Акціонерне товариство «Лукойл» пред'явило АТП 14987 позов про стягнення 8 500 грн штрафу за недоподачу 4 автоцистерн для відправлення нафти відповідно до договору. АТП, заперечуючи проти позову, заявило, що автоцистерни не подані не за його провиною: дві автоцистерни були затримані під вивантаженням двома вантажоодержувачами, на адресу яких був доставлений вантаж цим же АТП, дві автоцистерни вимагали термінового ремонту, оскільки були ушкоджені.

Яким чином повинна бути вирішена дана ситуація?

103. У збірному вагоні № 5735584 ТОВ «Автостоп» відвантажило дрібною відправкою ВАТ «Трансавтосервіс» 40 ящиків запчастин для мотоциклів. Залізниця видала всього лише 37 ящиків, а на недостачу 3 ящика склала комерційний акт.

Заявлену претензію перевізник відхилив, пославшись на те, що збірний вагон № 5735584 був завантажений відправником. Вантаж прибув на

станцію Дніпропетровськ у справному вагоні за справними пломбами ТОВ «Автостоп».

У позові, пред'явленому залізниці, господарський суд відмовив. Його рішення ВАТ «Трансавтосервис» оскаржило.

Обґрунтуйте рішення, прийняте у справі господарським судом.

104. Районне об'єднання «Техніка» звернулося в господарський суд з позовом до Управління АТП про стягнення вартості двох двигунів, що не прибули в пункт призначення. Втрата двох двигунів з восьми, зданих до перевезення автомобільним транспортом, підтверджується комерційним актом. Заперечуючи проти позову, АТП послалося на практичну неможливість розкрадання вантажу у дорозі через його велику вагу.

Як слід оцінити довід відповідача й вирішити цей спір?

105. Судкське підприємство «Плодовооч» 3 вересня 2011 р. підготувало ВАТ «Жакс» м. Львів виноград столовий. За сертифікатом строк транспортування – 3 доби. АТП 12369 подало під навантаження рефрижератор 4 вересня 2011 р. в 6 годин. Автомобіль був у справному стані за справними пломбами відправника вантажу. Згідно з журналом температури в дорозі у рефрижератора підтримувалася температура від +2 до +20С.

При оформленні товарно-транспортної накладної відстань була визначена в 1153 км. за найкоротшим маршрутом. Через несприятливі умови фактично автомобіль подолав відстань в 1510 км і виноград був доставлений із простроченням більш доби. Внаслідок цього виноград підгнив, і вантажоодержувач – ВАТ «Жакс» відмовився від його одержання. Одночасно вантажоодержувач зажадав від перевізника складання комерційного акту, але той, посилаючись на відсутність своєї провини, наполягав на прийманні вантажу.

Яким чином повинна бути вирішена дана ситуація?

106. Кишинівський завод харчових концентратів відвантажив по залізниці в контейнері халву в коробках ВАТ «Тюменьпотребсоюз». При розкритті контейнера, доставленого на склад бази в централізованому порядку автотранспортом 20 березня 2011 р, одержувач установив, що частина коробок, що перебувають у верхніх рядах близько до дверей, була підмочена. У зв'язку із цим суспільство зажадало, щоб залізниця направила представника для видачі вантажу.

Наступного дня (21 березня) контейнер був розвантажений у присутності прийомоздавача станції призначення. При цьому встановлено, що: а) 17 коробок з халвою підмочені через щілину, що утворилася між дверима й стінкою контейнера; б) у контейнері відчувався запах цементу, а

дно його покрито нальотом цементного пилу; в) контейнер був за справними пломбами відправника.

Закінчивши розвантаження, прийомоздавач і начальник станції погодилися з вимогою бази про складання комерційного акту й участі в проведенні експертизи за якість халви, яку доставили. Однак надалі (23 березня) залізниця від складання комерційного акту відмовилася, тому що:

1) виявлена щілина не перевищувала припустимого зазору. Отже, у технічному відношенні контейнер був справний;

2) перевізник не відповідає за справність контейнера в комерційному відношенні.

Чи обґрунтована по суті відмова залізниці від складання комерційного акту? Яким чином повинна бути вирішена дана ситуація?

Перелік посилань

1. Быков А.Г., Основы автотранспортного права./ А. Г. Быков, Д. И. Половинчик. – М.: Юрид. лит., 1986. – 336 с.
2. Транспортне право України: [навчальний посібник] / Е. Ф. Демський, В. К. Гіжевський, С. Е. Демський, А. В. Мілашевич. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
3. Закон України «Про транспорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=232%2F94-%E2%F0>
4. Положення «Про Міністерство інфраструктури України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=581%2F2011>
5. Закон України «Про автомобільний транспорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2344-14>
6. Закон України «Про підприємства в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=887-12>
7. Закон України "Про підприємництво" [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://tourlib.net/zakon/pro_pidpr.htm
8. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=755-15>
9. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1775-14>
10. Закон України «Про оренду» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2269-12>
11. Закон України «Про фінансовий лізинг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=723%2F97-%E2%F0>
12. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0128-98>
13. Статут автомобільного транспорту УРСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=401-69-%EF>
14. Інструкція про порядок виготовлення, зберігання, застосування

єдиної первинної транспортної документації для перевезення вантажів автомобільним транспортом та обліку транспортної роботи [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0483-96>

15. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Правове регулювання перевезень вантажів і пасажирів» (для студентів напряму підготовки 6.070101 спеціальностей «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)» та «Організація і регулювання дорожнього руху» [Електронний ресурс]/Уклад.: А.В. Куниця, М.С. Виноградов, Н.О. Селезньова – Горлівка: АДІ ДВНЗ «ДонНТУ», 2011. – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 2 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 RAM; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

16. Правила перевезення пошти автомобільним транспортом [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=z0195-97>

17. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=436-15>

18. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1955-15>

19. Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів по дорогах (КДПВ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.mintrans.gov.ua/uk/dfg345dfgh6457/821.html>

20. Закон України «Про господарські суди» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1142-12>

21. Закон України «Про третейські суди» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1701-15>

22. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Транспортне право» (для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» спеціальностей «Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)» та «Організація і регулювання дорожнього руху» частина 1 / Укладачі: А. В. Куниця, М. С. Виноградов, Н. О. Селезньова, С. Ю. Попов. – Електрон. дані. – Горлівка: ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2012. – 1 електрон. опт диск (CD-R); 12 см. – систем. вимоги: Pentium; 32 RAM; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

23. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Транспортне право» (для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» спеціальностей

«Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільному)» та «Організація і регулювання дорожнього руху» частина 2 / Укладачі: А. В. Куниця, М. С. Виноградов, Н. О. Селезньова, С. Ю. Попов. – Електрон. дані. – Горлівка: ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2012. – 1 електрон. опт диск (CD-R); 12 см. – систем. вимоги: Pentium; 32 RAM; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Куниця Анатолій Васильович
Виноградов Микола Семенович

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ТРАНСПОРТНЕ ПРАВО»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НАПРЯМУ
ПІДГОТОВКИ 6.070101 «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
(АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ)» СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І УПРАВЛІННЯ НА ТРАНСПОРТІ
(АВТОМОБІЛЬНОМУ)» ТА
«ОРГАНІЗАЦІЯ І РЕГУЛЮВАННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ»)**

Підписано до випуску 2012 р. Гарнітура Times New.
Умов. друк. арк. 2,19. Зам. №

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут
84646, м. Горлівка, вул. Кірова, 51
E-mail: druknf@rambler.ru

Редакційно-видавничий відділ

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2982 від 21.09.2007 р.